

A PÁPÁK SIREMLÉKEI.

A PÁPASÁG TÖRTÉNETÉNEK HATÁRKÖVEI.

IRTA

GREGOROVIVS FERDINAND

NÉMETBŐL FORDITOTTA

HEGEDÜS ISTVÁN.

BUDAPEST.

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA.

1886.

"Omnia fusi et nil exportat"

BEVEZETÉS.

El fog jönni az idő, mikor a pápák síremlékei oly fontosságot nyernek, milyent mai nap a római császárok mellképei és szobrai. Akkor már nem lesz többé pápa. A vallás új, előttünk ismeretlen alakot fog öltetni, és akkor egy másként szervezett emberi nemzedék előtt amaz ős pápaság kétségen kívül még nagyobbyszerű alkotásnak tűnik föl, mint nekünk, a jelenkor gyermekeinek.

Nem a legnagyobb szabású társadalmi intézmény nyilvánúlt-e benne mindent átölelő alakban? e politikai tekintetben meg nem határozható testület minden tagozatát átható demokratia, szigorúan szabályozott arisztokratia, nem örökölhető abszolutismus, mely mindamellett demokrat alapon nyugszik? Megmérhetetlen szellemi körnek, mely eget, földet átölel, föloszt és rendez oly politika és képzelgés törvényei szerint, melynek csak gondolata is szédületbe ejt, központjává

teszi magát a pápa, egy rendesen gyöngye agg. Reszkető kezébe vannak letéve az ég villámai. Bizonyára! számtalan évek múlva ez öregeket Szent-Péter után a múlt csodálatos lényei gyanánt fogják bámulni. Egyes emlékeik, kivált az érczemplékek, fenmaradnak; és ez agg alakok előtt, melyeken uralkodói fenség ömlik el, melyeket hármaskoronájú tiara ékít, ünnepélyesen aláomló ruha fedez, látva sötét és szelíd, vakbuzgó és nyájas arcaikat, hosszú szakállaikat áldásra vagy átokra kiterjesztett kezeket, elbámúlva fognak megállni és felkiáltani: «Pápák voltak ezek, szellemi fejei az akkori világnak! Mily kísérteties és sötét lehetett az a világ!»

Az volt és nem is volt az. Amaz öregektől ép úgy eredt aggság és sötétség, mint ifjuság és fény; és némelyiknek elevenebb ifju szíve volt, mint sok ifjan elaggúlt királynak. Azonban a bámuló érzéstől nem szabadulhat az, ki a Szent-Péter templomában megáll e papi alakok előtt és elgondolja, hogy sok évszázóta és szakadatlan sorban menő hatalmat tulajdonított a világ öszhangzó elismerése ez öregeknek.

Nem elég az, hogy ők gyöngye, védtelen létökre, harcias fejedelmeket hódoltattak meg, hatalmuk volt ezeket letenni, trónjoktól megfosztani, nem elég, hogy királyoknak parancsolták meztelen lábbal és egy szegény vezeklő ruhájában állani ajtójuk előtt, ha haragud-

tak, vagy ha barátságos indulattal viseltetének irányokban, megengedték, hogy őket lakomájoknál kiszolgálják vagy paripájok kantárszárát tartsák.

Ők a köznapiság homályából emelkedtek föl, nem mint a királyok, kik biborban születtek, sőt többen közülök szegénységben, alacsony sorsban születtek és mégis örökös királyok és császárok csókolták lábaikat és kegyök hűbéreseinek nevezék magokat.

Tegnap még ismeretlenek és számba nem vett lények valának, és ma már a világtörténelem gyeplőit tarták kezökben és a népek sorsa fölött döntöttek. Koldusmezben, vezeklő-csuhában emelkedtek föl a föld uralkodói székébe, és a világ ezen nem csodálkozott. Se családfa, se nemzetiség nem valának döntők; lettek légyen görögök vagy syrek, németek vagy spanyolok, francziák, angolok vagy olaszok, a világ alig is tudta, mert minden nemzet engedelmeskedett nekik. És valamint trónra emelkedtek a nélkül, hogy hivatásukat sejdítették volna, leszálltak arról újból; nem tudva, kinek kezébe teszi a pillanat szeszélye jogarukat. Halála óráján egyikök sem ismerte utódját, és választó országok, a világnak eme legesetlegesebb országa, oly rendületlen volt, mint az isteni szükségesség.

Kijelentések világtörvény volt. Rettenetesebbek valának Jehovánál. Egy szavukkal egész népekre kétségbeesést és halálos csöndet borított.

tak és országokra a temető pusztaságát terjeszték ki.

Háborút és békét hirdettek, birodalmakat alapítottak vagy romboltak szét. Országokat, tengereket ajándékoztak, melyek még nem is valának tulajdonaik; és még fölfedezendő partokat osztogattak ők, kiknek semmijök sem volt, fejedelmeknek, mintha e bolygó tulajdonuk volna. Tollvonásuk a világ térképén népek és királyok számára határvonalakat jelzett. Az emberi szellemnek hallgatást parancsoltak, vagy annyi mozgást engedtek neki, a mennyit jónak tartottak. Szűk marokkal mérték ki ennek a tudást, még szűkebbel a szabadságot és az igen gyors haladást egy költői titokzat korlátai közé szoríták a szeretet és a félelem által. Háromszoros lánczczal bilincselték le az emberiséget, mely megcsókolta fenyítő vesszőjüket.

A világ szívének voltak urai. Hatalmuk szellemi és fegyvertelen vala, csak a hiten és babonán épült. A szellemi világban uralkodtak a képzelem bűvös pálczájával.

Száműztek bárkit a földi és mennyei paradicsombólegyaránt; az emberi lelket a pokol mélyére dobták le és onnét újra kiszabadíták; a legtávolabb jövőbe nyúltak bele vagy vissza a múltba.

Volt hatalmuk kötni és oldani. Embereket boldogok sorába, az ég szentjei közé emeltek és csodatevő erővel ruházták fel őket. Ítélték eleve nek és holtak felett. Egész lényök regeszerű, egész

birodalmuk, az oly valódi és hatalmas, eget és földet egybeszövő költemény vala.

Honnét eredt egy gyöngé halandó embernek e talányos hatalma, mely a történelemben soha ezelőtt nem létezett és soha többé nem fog újra létezni?

A monotheismusban gyökerezik és a keresztyénség theokrátiájában, melyet az emberiség egyetlen keresztyén köztársaságnak fogott föl. A középpontra helyezkedett a pápa. Mint a minden népeket és minden nemzeteket egy családba olvasztó egyetemes egyház fejét, mint az emberiség üdvösztő atyját ismerték el és tisztelték őt a keresztyén nemzetek.

Ő az emberiség élő szervezetét vagy a világcsaládot önmagára nézve oly viszonyba hozta, mint a testet és tagokat a kormányzó lélek. Sőt a mi főbb, az egyetemes élet összhangját, melyet az egyházban olvasztott egybe és kormányzott, az egyetemre kiterjeszté. A földet a menynyel övezte körül, úgy hogy amaz egység mérhehetetlen körlánczolatba nyúlt bele az örökkévalóságba.

Vajon tehát a rómaiak politikai világuralma, melyet a világtörténelemben mint páratlan tényt bámulunk, nem gyarló gondolat azon felfogáshoz mérve, melyet önmagáról a római pápa alkot? De mintha nagy hivatása véget ért volna. Hatalma rég elmállott. A katolikus világnézet ős eszményét már a hitújítás szétrom-

bolta és a jelen válságai közepett, melyek a pápát politikai létalapjától is megfosztották, korábbi nagyságához képest csak romnak mondható.

Mi azonban a pápák síremlékeinél történelmök változatos korszakait szándékozunk magunk elé varázsolni.

I.

E sorok olvasója képzelje magának a pápaság Via Appia-ját, mely az évszázakon keresztül lenyúlik egész a mi időnkig. Mindkét oldalon úgy fog emlékeket szemlélni, mint a régi rómaiakéit a nevezett utca mentén. Sok eltűnt, mások romokban maradtak ránk; sok teljes hatásában még fennáll.

Itt azonban az idő folyamában merőben más emlékszerűelv jutott diadalra, mint a régi rómaiaknál. Emezeknél építészeti, a keresztyéneknél szobrászati alakot öltött. A római császárok pompás mauzoleumokat építettek, melyekbe halotti urnáikat lebocsáttatni rendelék; a római pápák egy ideig szintén kőkoporsókba helyeztettek el örök nyugalomra, melyeket síríratokkal láttak el. Később azonban, midőn a művészet barbar állapotából kiemelkedett, őket mauzoleumaikon szoboralakban is kiábrázolák. Ők magok is teljes személyiségekben akarták ömagokat megörökíteni és márvány-alakban halálok után is hatni az

egyházra. Többen közülök mint folyton működő erők a kultuszba is fölvételének. Így köszönhetjük mi ez elvnek, mely az egyházfejedelmek látható alakját megörökíté az ő dicsőítésökre és a hívők épületére, a történelmi emlékek egész sorát, mely ránk maradt. Egészben véve nem sok. Ugyanis a 265 pápa közül, kiket De Bury Vilmosnak Novaes és Ariaud által kiegészített névsora fölszámít, Rómában alig van több 60 síremléknél, Itália más városaiban: Perugiában, Viterbóban, Flórenczben és Nápolyban, Arezzóban, Pisában, Veronában, Salernóban, Ferrarában, Bolognában, Recanatiban és Aquilában, valamint Monte-Casinóban alig van 20.

Az avignoni pápák síremlékei Franciaországban vannak; Németországban csak Bambergben van egy pápának történelmi emléke.

Magában Rómában, hol a legtöbb pápa sírboltja volt és a hol magában a Szent Péter templomában állítólag 150 nyugszik eltemetve, a síremlékek nagy száma tönkre ment a templomok, jelesen a vatikáni és lateráni bazilikák átépítése miatt, úgy hogy a legrégibb emlékekből semmi egyéb nem maradt meg, mint egynéhány sírfelirat, melyet egyes könyvekbe följegyezve találunk. Csak a tizennegyedik évszázdtól fogva, vagy a pápáknak Avignonból való visszatérése óta állanak előttünk majdnem szakadatlan sorban egész napjainkig a síremlékek. Két tekintetben nyújtanak a szemlélőnek történelmi szakadatlan folya-

matot: a pápaság történelméét, melyre vonatkoznak és a művészet történelméét, melynek alkotásai.

A pápaság történelmének adatai szerint Róma első püspökei a vatikani sírboltokba temetkeztek, hol Szent Péter legendaszerű sírja létezett. E szokás kevés kivétellel a harmadik évszáz kezdetéig tartott; ezután Róma püspökeit a katakombákban, vagyis a város kapui előtti temetőkben helyezték nyugalomra; 26 ily sírt számítanak a konzular-utczákon.

A legszentebbekül tekinték a Calixtus katakombáit a Via Appián, mely a Cæciliusok előkelő családjának sírboltjából keletkezett. 197 óta itt állíták föl Zephyrinus és Calixtus a pápák sírboltját.* Azonban cserélték a sírhelyeket; a III., IV. és V. évszázadokban temettek el püspököket a Priscilla, Calepodius, Prætextolus, Balbina, Domitilla katakombáiba és máshová is. A Priscilla katakombáiba temették el 335-ben Sylvester pápát, kinek idejében Konstantin császár a keresztyén vallást a birodalom vallásává emelte.

Az ötödik évszázad közepén túl ismét többnyire a Szent Péter templomát választák, hol, a hagyomány szerint, e székesegyház alapítója, Konstan-

* A nagy keresztyén archaeolog, De Rossi, 1854-ben fedezte föl Rómában a pápák sírboltját. Azóta *Roma Sotterranea* című művében újjá teremte a katakombák tudományos történelmét.

tin császár az apostolok fejedelmének ruháját egy ércz sarkophagba temeté el. Ez idő óta a Vatikán lett a keresztyénség legszentebb temetkező helye. Nemcsak püspökök, hanem római előkelők, konzulok, praefektusok, sőt császárok is az apostoli egyház előcsarnokába temetkeztek. Honorius császár volt az első keresztyén császár, kit ide temettek.

Egy Cæsarnak eme sírja, mely oly szerény helyet foglalt el egy keresztyén egyház pitvarában püspökök és magánszemélyek sírjai sorában, nem messze Hadrián császárnak még épen álló pompás mauzoleumától, tanuskodék azon határozott diadal mellett, melyet a keresztyénség kivívott a régi vallás felett.

Szent Péter mellett nyugodtak még Honorius két neje: Mária és Thermantia nővérek, Stilikho leányai. Mária császárné sírboltját több mint 1000 év múlva, 1544. febr. 4-én véletlenül fedezték föl, midőn a Szent Petronilla kápolnáját a Szent Péter teplománál lerombolák. Stilikho leánya, kinek császári menyegzőjét Claudianus, a pogány Róma utolsó költője, énekelte meg, márvány koporsóban fekszik egy befalazott boltozat közepén, maradványait finom aranyfonálból szőtt lepel és fátyol fedi és mellette ékszereket, gyöngyöket, drágaköveket és a legművészibb munkájú ékességeket találtak. Talán egy része volt azon nászajándékoknak, melyet Claudianus leírt és melyet a császárnéval együtt temettek el a

sírba.* Midőn III. Pál pápának átadták e nevezetes kincset, nagyon megörült, hogy a Szent Péter-templom építéséhez ily váratlan segélyhez jutott; a szép művészeti darabokat beolvasztatta. 40 font tiszta aranyat adtak ez ékszerek. Oly józan felfogású, oly nyomorult volt amaz idő; és e mellett mégis minden kis csontocskáját egy-egy vélt vértanúnak gondosan fölkutatták a katakombákban és egy véredénynek minden kis szilánk darabját szent helyre helyezék el.

A második és utolsó római császár, ki sírját a Vatikán paradicsomában találta, Honorius unokaöccse, III. Valentinianus, Placidia fejedelmő fia volt, amaz Eudoxia férje, kit három

* *Claudianus de Nuptiis Honorii et Mariae*, pogány költőtől jó költemény, melyet egy keresztyén császári menyegzőre (a Mária különös név az ős Róma császár-néjának) pogány fölfogással alkotott. A 10-ik vers így hangzik:

«már az arának

Készít ajándékot, ragyogót, ám szebb Máriája;
Bár neki adja, mi ékesíté Liviát, a ki egykor
Égi lakók menyeként viselé nagy fényű ruháját».

Mária Honorius rokona volt, mert anyja, Serena, Theodosiusnak szintén Honorius nevű fivérének volt leánya. Az ifju császár még csak 14 éves volt, mikor Máriát elvette, vele tíz évig élt, azután nővérét, Thermantiát vette nőül. Claudianus nászdalának végén prófétaként jósolja meg Thermantia végzetét e szavakban: «Lásson eként egykor gyönyörű Thermantia fáklyát».

LATIN SÍRIRATOK.

I.

Titulus Felicis Papae IV.

Certa fides iustis coelestia regna patere,
Antistes Felix quae modo laetus habet;
Praelatus multis, humili pietate superbus
Promeruit celsum simplicitate locum
Pauperibus largus, miseris solatia praestans,
Sedis Apostolicae crescere fecit opes.

Nem csal a hit, hogy égi lakást nyer, az ki igaz volt,
Igy Felix főpap mostan az égbe' lakik.
Bárha sokak feje volt, de szerényen vivta ki végre
Önmegalázással mennyben a fénylő helyet.
A nyomorult vigaszt lele nála, szegény alamizsnát,
És az apostoli szék általa gazdagodék.

II.

Titulus Pelagii Papae I.

Terrenum corpus claudant haec forte sepulchra,
Nil sancti meritis derogatura viri.
Vivit in arce poli coelesti luce beatus,
Vivit et hic cunctis per pia facta locis:
Surgere iudicio certus dextramque tenere
Angelica partem se rapiente manu.

Virtutum numeret titulos ecclesia Dei,
 Quos ventura velut saecula ferre queant!
 Rector apostolicae fidei veneranda retexit
 Dogmata, quae clari constituere patres,
 Eloquio curaus errorum schismate lapsos,
 Ut veram teneant corda placata fidem.
 Sacravit multos divina lege ministros,
 Nil pretio faciens immaculata manus:
 Captivos redimens, miseris succurrere promptus.
 Pauperibus nunquam parta negare sibi.
 Tristia participans laeti moderator opimus
 Alterius gemitus credidit esse suos.

Hic requievit Pelagius Papa. Qui sedit annos IV. Menses
 X. Dies XVIII. Depositus IV. Nonas Martii.*

III.

Titulus Gregorii Papae I.

Suscipe terra tuo corpus de corpore sumptum,
 Reddere quod valeas, vivificante Deo.
 Spiritus astra petit: leti nil jura nocebunt,
 Cui vitae alterius mors magis ipsa via est.
 Pontificis summi hoc clauduntur membra sepulchro,
 Qui innumeris semper vivit ubique bonis.
 Esuriem dapibus superavit, frigora veste,
 Atque animas monitis textit ab hoste sacris.
 Implebatque actu, quidquid sermone docebat,
 Esset ut exemplum, mystica verba loquens.
 Ad Christum Anglos convertit pietate magistra,
 Sic fidei aquirens agmina, gente nova.
 Hic labor, hoc studium, haec tibi cura, hoc pastor agebas,
 Ut Domino offerres plurima lucra gregis.

* Lásd fordítását 16. l.

Hisque Dei Consul factus laetare triumphis :
Nam mercedem operum jam sine fine tenes.

Hic requiescit Gregorius I. PP. qui sedit Annos XIII. Men-
ses VI dies X. Depositus IV. Idus Martii.*

IV.

Titulus Bonifacii Papae IV.

Gregorio Quartus. Jacet hic Bonifacius almus
Huius qui sedis fuit aequus Rector et aedis,
Tempore qui Focae cernens Templum fore Romae
Delubra cunctorum fuerunt quae Daemoniorum;
Hoc expurgavit, Sanctis cunctisque dicavit.
Eius Natalis sollemnia qui celebratis
Primi Septembris fert haec lux quarta Kalendis.
Octavus titulo hoc Bonifacius ossa reperta
Hac locat erecta Bonifatii nomini ara.

Negyedik Gergely. Itt nyugszik az áldott Bonifacius, ki e széknak és templomnak igazságos gondozója volt, ki látván, hogy Fokas temploma lesz Rómáé, az a melyet minden daemon lakott, kitisztítá és minden szenteknek szentelé. A nap, melyen születési ünnepét ülték, szeptember kalendaeje után a negyedik.

VIII. Bonifacius e felíratral találván meg az ő csontjait, ez oltár alatt helyezé el, melyet Bonifacius tiszteletére állított.

V.

Titulus Adriani Papae I.

Hic pater ecclesiae, Romae decus, inclytus auctor
Hadrianus requiem Papa beatus habet.

* Lásd 18. l.

Vir cui vita Deus, pietas lex, gloria Christus
 Pastor apostolicus, promptus ad omne bonum :
 Nobilis ex magna genitus jam gente parentum,
 Sed sacris longe nobilior meritis :
 Exornare studens devoto pectore Pastor
 Semper ubique suo templa sacrata Deo,
 Ecclesias donis populos et dogmate sancta,
 Imbuit et cunctis pandit ad astra Viam.
 Pauperibus largus, nulli pietate secundus,
 Et pro plebe sacris pervigil in precibus :
 Doctrinis, opibus, muris erexerat arces,
 Urbis et orbis honor, inclyta Roma, tuas.
 Mors cui nil nocuit, Christi qui morte peremta est,
 Janua sed vitae mox melioris erat.
 Post patrem lacrymans Carolus haec carmina scripsi,
 Tu mihi dulcis amor, te modo plango Pater.
 Tu memor esto mei : sequitur te mens mea semper,
 Cum Christo teneas regna beata poli.
 Te Clerus, Populus magno dilexit amore,
 Omnibus unus amor, optime Praesul, eras.
 Nomina jungo simul titulis, clarissime, nostra.
 Hadrianus, Carolus, Rex ego, tuque Pater.
 Quisquis legas versus, devoto pectore supplex
 Amborum mitis, dic, miserere Deus.
 Haec tua nunc teneat requies, carissime, membra,
 Cum sanctis anima gaudeat alma Dei.
 Ultima quippe tuas donec tuba clamet in aures,
 Principe cum Petro surge videre Deum.
 Auditurus eris vocem scio, iudicis almam :
 Intra nunc Domini gaudia magna tui.
 Tum memor sis tui nati, pater optime, posco,
 Cum Patre, dic, natus pergat et iste meus.
 O pete Regna, Pater Felix, coelestia Christi :
 Inde tuum precibus auxiliare gregem.
 Dum sol igni como rutilus splendet ab axe,
 Laus tua, Sancte Pater, semper in orbe manet.

Sedit Beatae Mem. Hadrianus Papa Annos XXIII.
Mens. X. D. XVII. Obiit VII. Kal. Jan.*

VI.

Titulus Gregorii Papae V.

† Hic quem claudit humus, oculis vultuque decorum,
† Papa fuit Quintus nemine Gregorius.
† Ante tamen Bruno, Francorum regia proles,
† Filius Ottonis de genetrice Judith.
† Lingua Teutonicus Vuangia doctus in Urbe,
† Sed juvenis cathedram sedit Apostolicam.
† Ad binos annos et menses circiter octo
† Ter senos Februo connumerante dies.
† Pauperibus dives, per singula sabbata vestes
† Divisit, numero cautus Apostolico.
† Usus Francisca, vulgari, et voce Latina
† Instituit populos eloquio triplici.
† Tertius Otto sibi Petri commisit ovile,
† Cognatis manibus unctus in imperium.
† Exiit et postquam terrenae vincula carnis
† Aequivoci dextro substituit lateri.

Decessit XII. Kal. Mai.**

VII.

Titulus Sylvestri Papae. II.

Iste locus mundi Sylvestri membra sepulti
Venturo Domino conferet ad sonitum.

* Lásd 21. l.

** Lásd 30. l.

Quem dederat mundo celebrem doctissima virgo,
 Atque caput mundi culmina Romulea,
 Primum Gerbertus meruit Francigena sede
 Rhemensis populi Metropolim patriae.
 Inde Ravennatis meruit conscendere summum
 Ecclesiae regimen nobile, fitque potens.
 Post annum Romam mutato nomine sumpsit,
 Ut toto Pastor fieret orbe novus.
 Cui nimium placuit sociali mente fidelis,
 Obtulit hoc Caesar Tertius Otto sibi.
 Tempus uterque comit clara virtute sophiae,
 Gaudet et omne saeculum, frangitur omne reum.
 Clavigeri instar erat Caelorum sede potitus,
 Terna suffectus cui vice Pastor erat.
 Iste vicem Petri postquam suscepit, abegit
 Lustrali spatio secula morte sui.
 Obrigit mundus discussa pace triumphos
 Ecclesiae nutans dedidicit requiem
 Sergius hunc loculum miti pietate sacerdos,
 Successorque suus composuit, amore sui.
 Quisquis ad hunc tumulum devexa lumina vertes
 Omnipotens Domine, dic, miserere sui.

Obiit A. Dominicae Incarnationis MIII. Indictione I.
 Mensis Mai Die XII.*

VIII.

Titulus Gregorii Papae VII.

Gregorio VII. Soanensi P. O. M. Ecclesiasticae Liber-
 tatis Vindici Acerrimo, Assertori Constantissimo, Qui
 Dum Rom. Pontificis Auctoritatem Adversus Henrici
 Perfidiam Strenue Tuetur, Salerni Sancte Decubuit,

* Lásd 33. l.

Anno Domini MLXXXV. VIII. Kal. Junii, Marcus Antonius Columna, Marsilius Bononiensis, Archiepiscopus Salernitanus, Cum Illius Corpus, Quingentos Circiter Annos Sacris amictum, Ac Fere Integrum Reperisset, Ne Tanti Pontificis Sepulchrum Diutius Memoria Careret Gregorio XIII. Bononiense Sedente, Anno Domini MDLXXXVIII. Pridie Kalendas Quintilis.

A legmagasabb főpapnak, soanai VII. Gergelynek. az Egyház szabadsága leghatalmasabb helyreállítójának és legrendületlenebb védőjének, ki, a míg a római pápa tekintélyét bátran védte Henrik hitszegése ellen, Salernóban szentségben elszenderült az Úr 1085. esztendejében május 25-dikén. Marcus Antonius Colonna, Bolognai Marsilius, salernói érsek, mivel holttestét körülbelül 500 év múlva, szent ruhába öltöztetve, és majdnem egész épen találta, hogy egy ily nagy pápa sírja tovább ne maradjon emlék nélkül. Bolognai VIII. Gergely uralkodása alatt, az Úr 1578-ik esztendejében, június 30-án.

IX.

Titulus Victoris Papae III.

Quis fuerim, vel quid, qualis, quantusque doceri
Si quis forte velit aurea scripta docent.
Stirps mihi Magnatum, Beneventus patria, nomen
Est Desiderins, tuque Casine decus:
Intactam sponsam, matrem, patriamque; propinquos
Spernens huc propero, Monachus efficior.
Abbas deinceps factus, studui pro tempore totum,
Ut nunc adspicitur, hunc renovare locum.
Interea fueram Romana clarus in Urbe
Presbyter Ecclesiae Petre beate tuae.

Hoc senis lustris minus Anno functus honore,
 Victor Apostolicum scando dehinc solium,
 Quatuor et semis vix mensibus inde peractis.
 Bis sex lustra gerens, mortuus hic tumulor.
 Solis virgineo stabat lux ultima signo,
 Cum me sol verus hinc tulit ipse Deus.*

X.

Titulus Lucii Papae III.

Luci Luca tibi dedit ortum, Pontificatum
 Ostia, Papatum Roma, Verona mori.
 Immo Verona dedit verum tibi vivere Roma
 Exilium, curas Ostia, Luca mori.

Obiit S. Pater D. D. Lucius Papa III. A. MCLXXXV.
 Die XXV.**

XI.

Titulus Innocentii Papae IV.

Hic superis dignus, requiescit, Papa benignus,
 Laetus de Flisco, sepultus tempore prisco.
 Vir sacer, et rectus, sancto velamine tectus,
 Ut jam collapsò mundo temeraria passo,
 Sancta ministrari urbs posset quoque rectificari,
 Concilium fecit, veteraque jussa refecit.
 Haeresis illisa tunc extitit atque recisa,
 Moenia direxit, recte sibi credita rexit,
 Stravit inimicum Christi colubrum Fridericum.

* Lásd 43. l.

** Lásd 47. l.

Janua de nato gaudet sic clarificato.
 Laudibus immensis, urbs tu quoque Parthenopensis.
 Pulchra decore satis, dedit hic sibi plurima gratis.
 Hoc titulavit ita Umbertus Metropolita.

* *

D. O. M.

Innocentio IV. Pont. Max.

De Omni Christiana Rep. Optime Merito

Qui Natali S. Joannis Baptistae

Ann. MCCXLIII.

Pontifex Renunciatus

Die Apostolor. Principi Sacra Coronatus

Quum Purpureo Primus Pileo

Cardinales Exornasset

Neapolim A. Conrado Eversam

S. P. Restituendam Curasset

Innumerisque Aliis Praeclare Et Prope

Divine Gestis Pontificatum Suum

Quam Maxime Illustrem Reddidisset

Anni MCCXLIV.

B. Luciae Virginis. Luce Hac Luce cessit

Annibal De Capua Archiep. Neap. ..

In Sanctissimi Viri Memoriam

Aboletum Vetustate Epigramma Restituit.*

XII.

Titulus Urbani Papae IV.

Archilevita fui, Pastorque gregis Patriarcha,
 Tunc Jacobus, Posui mihi nomen aburbe Monarcha.
 Tunc Civis exivi, Tumuli post condor in archa,
 Te Sine fine frui, Tribuas mihi summe gerarcha.

* Lásd 50. 1.

Főlevita voltam, nyáj pásztorja és Patriarcha.
 Még Jacobus nevet ad majd Róma, a melybe' Monarcha
 Voltam s száműzetett, majd eltemetett e sir árka,
 Adj örök üdvöt Uram, kegyadó, a ki vagy te Gerarcha.

XIII.

Titulus Gregorii Papae X.

Gregorius denuſ virtutum Luce ſerenus
 Dormit in hac arca, dignus Romae patriarcha
 Quem genuit Placentia, urbs Aretina tenet.

Ez tizedik Gergely siri ágya, emitt a világra
 Szórja erényei által a fényt e ſzent patriarcha,
 Kit Placentia ſzült és moſtan tart Aretina.

XIV.

Titulus Gregorii Papae XI.

Chr. Sal.

Gregorio XI. Lemovicenſi.

Humanitate Doctrina Pietateque Admirabili Qui Ut
 Italiae Seditionibus Laboranti Mederetur. Sedem Ponti-
 ficiam Avenioni Diu Translatam Divino Afflatus Numine
 Hominumque Maximo Plauſu Poſt Annos Septuaginta
 Romam Feliciter Reduxit
 Pontificatus Sui Anno VII.

S. P. R. R. Tantaſ Religionis Et Benefici Non
 Immemor Gregorio XIII. Pont. Opt. Max. Comprobante
 Anno Ab Orbe Redempto CICIOLXXXIII Pos.
 Joanne Petro Draco
 Cyriaco Matthaëio Coſſ.
 Jo Baptiſta Albero
 Thoma Bubalo Del Cancellariis Priore.*

* Lásd 66. l.

XV.

Titulus Urbani Papae VI.

Hac animo magnus, sapiens, justusque Monarcha
 Parthenopeus adest Urbanus Sextus in archa.
 Fervebat fidei latebras conferre magistris
 O decus his fretus semper post prandia sistris.
 Schismatibus magnis animo maiore regebat
 Omne Simoniacum tanto sub Patre tremebat.
 Quid juvat hunc terris mortati tollere laude
 Pro meritis coeli splendet sibi gloria valde.*

XVI.

Titulus Eugenii Papae IV.

(Az eredeti sirírat a Szent-Péterben.)

Eugenius jacet hic quartus, cor nobile cuius
 Testantur vitae splendida facta suae,
 Isti ius ante sacros se praebuit alter ab ortu,
 Alter ab occasu Caesar uterque pedes.
 Alter ut accipiat fidei documenta Latinae,
 Alter ut aurato cingat honore caput.
 Quo duce et Armenii Graecorum exempla secuti
 Romanam agnorunt, Aethiopesque fidem.
 Inde Syri, ac Arabes, mundique e finibus Indi,
 Magna, sed haec animo cuncta minora suo.
 Nam valida rursum Turcos jam classe petebat,
 Dum petit, ast illum sustulit atra dies.
 Qui semper vanos mundi contempsit honores,
 Atque hac impressa condite, dixit humo.

* Lásd 67. l.

Sed non quem Rubro decoraverat ille Galero
 Non hoc Franciscus stirps sua clara tulit.
 Suscepitque memor meriti tam nobile, quod nunc
 Cernis tam praestans suoque iussu opus.

*

A római San Salvatore in Lauro felírata :

Urbs. Venetum. Dedit. Ortum. Quid. Roma. Urbis.
 Et. Orbis. Jura. Det. Optanti. Caelica. Regna. Deus.
 Memoriae
 Eugenii IIII.
 Summi. Atqu. Optimi Pontificis.
 Hic. in. Pace. Gravis. In. Bellis. Pro. Christi
 Ecclesia, Impiger
 In Iniuriis. Patiens. Religiosorum Amator. Ac. In
 Eruditos. Viros Munificus
 Concilii. Basileensis. Insolentiam
 Adversus. Pontificam. Romanam. Potestatem
 Concilio Florentiae. Celebrato. Refrenavit. AC. Fregit
 In. Quo
 Joannes. Paleologus. Graeciae. Imperator
 Romanum. Caput. Agnoscens
 Eius. Pedibus. Se. Multasque. Externas. Et. Remotas
 Nationes. Humil. Substravit.
 Congregatio. Canonicorum. S. Gregorii. In. Alga. Venet.
 Fundatori. Religiosissimo. Pietatis. Causa.
 P. C.*

XVII.

Titulus Nicolai Papae V.

Hic sita sunt Quinti Nicolai Antistitis Ossa
 Aurea qui dederat secula Roma tibi.

* Lásd 71. l.

Consilio illustris, virtute illustrior omni
 Excoluit doctos doctior ipse viros.
 Abstulit errorem, quo schisma infecerat Orbem,
 Restituit mores, moenia, Tempia, domos.
 Tum Bernardino statuit sua sacra Senensi
 Sancta Jobelei tempora dum celebrat.
 Cinxit honore caput Fridericis et conjugis aureo,
 Res Italas icto foedere composuit.
 Attica Romanae complura volumina linguae
 Prodidit en, tumolo fundite thura sacro.*

XVIII.

Titulus Pii Papæ II.

Pius II. Pont. Max. Natione. Hetruscus. Patria. Senensis. Gente. Picolomnea. Sedit Ann. VI. Brevis. Pont. Ingens. Fuit. Gloria. Conventum. Christi. Pro: Fide: Habuit. Oppugnatoribus. Rom. Sedis. Intra. Atque. Extra. Italiam. Restitit. Catharinam. Senensem. Inter SS. Christi Retulit. Pragmaticam. In. Gallia. Abrogavit. Ferdinandum. Arrag. In. Reg. Siciliae. Cis. Fretum. Restituit. Rem. Eccles. Auxil. Fodinas. Inventi. Tum. Primum. Aluminis. Apud. Tolpham. Instituit. Cultor. Iustitiae. Et. Religionis. Admirabilis. Eloquio. Vadens. In. Bellum. Quod. Turcis. Indixerat. Anconiae. Decessit. Ibi. Et. Classem. Paratam. Et. Ducem. Venetorum. Cum. Suo. Senatu. Commilitones. Christi. Habuit. Relatus. In. Urbem. Patrum. Decreto. Est. Hic. Conditus. Ubi. Caput. Andreae. Apostoli. Ad. Se. Ex. Peloponneso. Advectum. Collocari. Iusserat. Vixit. Annos. Quinquaginta. Octo. Menses. Novem. Dies. XXVII. Franciscus. Cardinalis. Senensis. Avunculo. Suo. Sanctissimo. Fecit. MCDLXIV.**

*Lásd 76. l.

**Lásd 79:1-

XIX.

Titulus Innocentii Papae VIII.

Innocentio. VIII. Cibo. P. M. Italiae. Pacis. Perpetuo. Custodi. Novi. Orbis. Suo. Aevo. Inventi. Gloria. Regi. Hispaniarum. Catholici. Nomine. Imposito. Crucis. Sacrosanctae. Invento. Titulo. Lancea. Quae. Christi. Hausit. Latus. A. Bajazete. Turcorum. Imp. Dono. Missa. Aeternum. Insigne. Monumentum. E. Veteri. Basilica. Huc. Translatum. Albericus. Cibo. Malaspina. Princeps. Massae. Ferentilli. Dux. Marchio. Carrariae. Etc. Pronepos. Ornatus. Augustiusque Posuit. Anno. Domini MDCXXI.

VIII. Incze Cibo pápának, Olaszország békéje állandó örének. Az ő korában fölfedezett új világ állandó dicsősége veszi körül. A Spanyolország királyának «A *katholikus*» címet adta. Alatta találták meg a szent kereszt föliratát. Neki küldeték ajándékul Bajazet török császár által a lándzsa, mely Krisztus vérént ontá. Az örökre nevezetes emlék a régi bazilikából ide hozott. Albericus Cibo Malaspina, Massa fejedelme, Ferentillo hercege, Carrara grófja, az ő unokája azt szebbé és fenségesebbé tette. Az Úr 1621. esztendejében.

XX.

Titulus Hadriani Papae VI.

Hadriano. VI. Pont. Max. Ex. Trajecto. Insigni. Infer. Germamae. Urbe. Qui. Dum. Rerum. Humanar. Maxime. Aversatur. Splendorem. Ultro. A. Procerib. Ob. Incomparabilem. Sacrarum. Disicplinar. Scientiam. Ac. Prope. Divinam. Castissimi. Animi. Moderationem. Carolo. V.

Caes. Aug. Praeceptor. Eccles. Dertuensi. Antistes.
 Sacri. Senatus. Patribus. Collega. Hispaniarum. Regnis.
 Praeses. Reipub. Denique. Christ. Divinitus. Pontif.
 Absens. Adscitus. Vix. Ann. LXIII. Men. VI. D. XIII.
 Decessit. XVIII. Kal. Octob. Ann. A. Partu. Virg.
 MDXXIII. Pont. Sui. Anno. II. Wilhelmus. Encken-
 voirt. Illius. Benignitate. Et. Auspiciis. TT. S. Jo. Et.
 Pauli. Presb. Card. Dertuens. Faciundum. Cur. Proh.
 Dolor. Quantum. Refert. In. Quae. Tempora. Vel.
 Optimi. Cuiusqu. Virtus. Incidat.

VI. Hadrián pápának, Utrechtből, Németalföld jeles városából. Ki, míg az emberi dolgok fényétől merőben idegenkedék, a szent tudományokban való hasonlíthatatlan jártasságáért, szűz lelkének majdnem isteni mérsékletéért, a fejedelmek által V. Károly császár tanítójává választatott, majd Tortosa püspöke, a szent bibornok-collegium tagja, a spanyol királyságok praesese, és végre isteni sugalatra távollétében pápává választatott. Elt 63 évet, 6 hónapot, 13 napot. Meghalt 1523. szept. 14-én pápaságának második évében. Enkefort Vilmos az ő kegyelméből és akaratából Szent-János és Szent-Pál című Tortosai presbyter bibornok állittatá ez emléket.

Oh jaj! Mennyit teszen az, hogy minő időre esik
 a legjobb erény.

XXI.

Titulus Pauli Papae IV.

Jesu. Christo. Spei. Et Vitae. Fidelium.
 Paulo. — III. Carrafae. Pont. Maximo.
 Eloquentia. Doctrina. Sapientia. Singulari.
 Innocentia. Liberalitate. Animi, Magnitudine.
 Praestanti.

Scelerum. Vindici. Integerrimo.

Catholicae. Fidei. Acerrimo. Propugnatori.

Pius V. Pontifex. Maximus.

Grati. Et. Pii. Animi. Monumentum.

Posuit.

Vixit. An. LXXXIII. Mens. I. D. XX. Obiit. M. DLIX.

XVIII. Kal. Sept. Pont. Sui. Anno. V.*

* Lásd 112. l.

PÁPÁK NÉVSORA.

Első évszáz. Szent Péter a monda szerint a Vatikánban temetett el.

Sz. Linus, Volterrából, ugyanott.

Sz. Anencletus, római, ugyanott.

I. Sz. Kelemen ?

Második évszáz. Szent Evaristus, bethlehemi, a Vatikánban.

I. Sz. Sándor, római, a Via Nomentanán.

I. Sz. Sixtus, római, a Vatikánban.

Év

? —139. S. Telesphorus, görög, a Vatikánban.

139— ? S. Hyginus, görög, ugyanott.

I. Sz. Pius, Aquilejából, ugyanott.

Sz. Anicetus, syr, Calixtus czintermében (?).

168— ? Sz. Soter, Fundiból, ugyanott (?).

Sz. Eleutherius, görög, a Vatikánban.

I. Sz. Victor, Afrikából, ugyanott.

? —218. Sz. Zephirinus, római, a Calixtus czintermében.

218—223. I. Sz. Calixtus, római, a Calepodius czintermében.

223— ? I. Szent Orbán, római, a Prælectatus czintermében.

? —235. Szent Pontianus, római, a Calixtus czintermében.

235—236. Sz. Anteros, görög, ugyanott.

236—250. Sz. Fabianus, római, ugyanott.

- Év
 ? —252. Szent Cornelius, római, a Calixtus czintermében.
 Novatianus, ellenpápa.
 253 I. Sz. Lucius, római, ugyanott.
 253— ? I. Sz. István, római, ugyanott.
 ? —258. II. Sz. Sixtus, görög, ugyanott.
 259—269. Sz. Dionysius, görög, ugyanott.
 269—274. I. Sz. Felix, római, a Sz. Felix-czinteremben a Via Aurelián.
 275—283. Szent Eutychianus, Luccából, a Calixtus czintermében.
 283—286. Sz. Cajus, dalmát, ugyanott.
 286—304. Szent Marcellinus, római, a Priscilla czintermében.
 ? —309. I. Sz. Marcellus, római, ugyanott.
 309—310. Szent Eusebius, görög, a Calixtus czintermében.
 311—314. Szent Melchiades, áfrikai, ugyanott.
 314—335. I. Sz. Sylvester, római, a Priscilla czintermében.
 335—337. Sz. Marcus, római, a Valbina czintermében.
 337—352. I. Sz. Gyula, római, a Calepodius czintermében.
 352—366. Sz. Liberius, római, a Priscilla czintermében.
 355—365. II. Felix, ellenpápa, római, a Traján meleg fürdőjében.
 366—384. I. Sz. Damasus, portugál, a Via Ardeatinán, később a damasoi S. Lorenzoban.
 384—398. Sz. Siricius, római, a Priscilla czintermében.
 398— ? I. Szent Anastasius, római, az Ursus Pileatus czintermében.
 402—417. I. Sz. Incze, monferrati Albából, ugyanott.
 417—418. Szent Zosimus, görög, S. Lorenzoban a Via Tiburtinán.
 418—419. Eulalius, ellenpápa.
 418—422. I. Sz. Bonifacius, római, a S. Felicitas czintermében a Via Appián.

- Év
 422—432. I. Szent Coelestinus, római, a Priscilla cziintermében.
 432—440. III. Sz. Sixtus, római, a S. Lorenzo cziintermében a Via Tiburtinán.
 440—461. I. Sz. Leo, toscanai, a Sz. Péterben.
 461—468. Sz. Hilarius, sardiniai, a S. Lorenzo cziintermében a Via Tiburtinán.
 468—483. Sz. Simplicius, tiburi, a Sz. Péterben.
 483—492. III. Szent Félix, római, a Szent Pálban.
 492—496. I. Szent Gelasius, római, a Szent Péter pitvarában.
 496—498. II. Sz. Anastasius, római, ugyanott.
 498—514. Sz. Symmachus, sardiniai, ugyanott.
 498—505. Laurentius, ellenpápa.
 514—523. Sz. Hormisda, frusinoi, ugyanott.
 523—526. I. Sz. János, sienai, a Sz. Péterben.
 526—530. IV. Szent Felix Fimbrius, beneventi, a Szent Péterben.
 530—532. II. Sz. Bonifácus, Zsigmond fia, goth Rómából, a Sz. Péterben.
 532—535. II. Szent János Mercurius, római, a Szent Péterben.
 535—536. I. Sz. Agapitus, meghalt Konstantinápolyban, eltemettetett a Sz. Péterben.
 536—537. Szent Sylverius, a campagnai Frosénoneból, eltemettetett Palmaria szigetén.
 537—555. Vigilius, római, meghalt Syracusában, eltemettetett a Sz. Péterben.
 555—560. I. Pelagius, Vicarianus, római, a Sz. Péterben.
 560—573. III. Szent János, Catelinus, római, a Szent Péterben.
 574—578. I. Benedek, Bonosus, római, ugyanott.
 578—590. II. Pelagius, goth Rómából, ugyanott.
 590—604. I. Sz. Gergely, a római Anicia-családból, ugyanott.
 604—606. Sabinianus, Volterrából, ugyanott.
 607. III. Bonifácus, római, ugyanott.

- év
 608—615. IV. Sz. Bonifacius, az Abruzzeni Valeriából, a Sz. Péterben.
 615—618. I. Sz. Adeodatus, római, ugyanott.
 619—625. V. Bonifacius, nápolyi, ugyanott.
 625—638. I. Honorius, campaniai, ugyanott.
 640 Severius, római, ugyanott.
 640—642. IV. János, a dalmát Zárából, ugyanott.
 642—649. Theodorus, görög, ugyanott.
 649—653. I. Sz. Márton, Todi, meghalt száműzetésben Krimben, eltemettetett a S. Martino di Montiban Rómában.
 654—657. I. Szent Jenő, római az Aventinről, a Szent Péterben.
 657—672. Sz. Vitalianus, a campagnai Segniből Rómából, eltemettetett a Sz. Péterben.
 672—676. II. Adeodatus, római, a Sz. Péterben.
 676—678. Donus, római, ugyanott.
 678—681. Sz. Agathon, reggioi, ugyanott.
 682—683. II. Sz. Leo, sicíliai, ugyanott.
 684—685. II. Sz. Benedek, római, ugyanott.
 685—686. V. János, antiochiai, ugyanott.
 686—687. Conon, tráciai, ugyanott.
 687—701. I. Sz. Sergius, antiochiai, ugyanott.
 701—705. VI. János, görög, ugyanott.
 705—707. VII. János, görög, ugyanott.
 708 Sisinnius, syriai, ugyanott.
 708—715. Constantinus, syriai, ugyanott.
 715—731. II. Sz. Gergely, római, ugyanott.
 731—741. III. Sz. Gergely, syriai, ugyanott.
 741—752. Sz. Zacharias, s.-severinoi, ugyanott.
 752—757. II. István, római, ugyanott.
 757—767. I. Pál, római, ugyanott.
 768—772. III. István, római, ugyanott.
 772—795. I. Hadrian, római, ugyanott.
 795—816. III. Sz. Leo, római, ugyanott.
 816—817. IV. István, római, ugyanott.
 817—824. I. Sz. Paschalis, római, a római Sz. Prassedeben.

Év

- 824—827. II. Jenő, római, a Sz. Péterben.
 827. Valentinus, római, ugyanott.
 827—844. IV. Sz. Gergely, római, ugyanott.
 844—847. II. Sergius, római, ugyanott.
 847—855. IV. Sz. Leo, római, ugyanott.
 855—858. III. Benedek, római, ugyanott.
 858—867. I. Sz. Miklós, római, ugyanott.
 867—872. II. Hadrián, római, ugyanott.
 872—882. VIII. János, római, ugyanott.
 882—884. I. Marinus, montefiascone-i, ugyanott.
 883—885. III. Hadrian, római, eltemettetett Ronantola zárdában, Modena mellett.
 885—891. V. István, római, a Sz. Péterben.
 891—896. Formosus, corsicai, a Tiberisbe dobott, eltemettetett a Sz. Péterben.
 896. VI. Bonifacius, római, a Sz. Péterben.
 896—897. VI. István, római, börtönben zsineggel megfojtatott (?).
 897. Romanus, gallesei Civita Castellona mellett, eltemettetett a Sz. Péterben.
 897. II. Theodorus, római, a Sz. Péterben.
 898—900. IX. János, tivolii, ugyanott.
 900—903. IV. Benedek, római, ugyanott.
 903. V. Leo, a római Campagnából, eltemettetett a lateráni Sz. Jánosban.
 903—904. Christoforus, római, a Sz. Péterben.
 904—911. III. Sergius, római, a Sz. Péterben vagy a lateráni Sz. Jánosban.
 911—913. III. Anastasius, római, a Sz. Péterben.
 913—914. Lando, sabin, ugyanott.
 914—928. X. János, római, a börtönben fojtatott meg (?).
 928—929. VI. Leo, római, eltemettetett a Sz. Péterben.
 929—931. VII. István, római, a Sz. Péterben.
 931—936. XI. János, Alberich fia Tusculumból, meghalt a börtönben, eltemettetett a lateráni Sz. Jánosban.
 936—939. VII. Leo, római, eltemettetett a Sz. Péterben.

- Év
- 939— 942. VII. István, római, a Sz. Péterben.
- 942— 946. II. Marinus, római, ugyanott.
- 946— 955. Agapitus, római, a lateráni Sz. Jánosban.
- 955— 963. XII. János Octavianus, tusculumi, megöle-
tett, eltemettetett a lateráni Sz. Jánosban.
- 963— 965. VII. Leo ellenpápa.
964. V. Benedek Gramaticus, római, eltemette-
tett előbb Hamburgban, később Rómában.
- 965— 972. XIII. János, római, a római Sz. Pálban.
- 973— 974. VI. Benedek, római, megfojtatott az An-
gyalvárban.
- 974— 983. VII. Benedek, római, Rómában a jeruzsá-
lemi S.-crocei templomban.
- 983— 984. XIV. János, páviai, éhhalállal múlt ki az
Angyalvárban.
- 984— 985. VII. Bonifacius (?).
- 985— 996. XV. János, római, eltemettetett a Szent
Péterben.
- 996— 999. V. Gergely Bruno, szászországi, a Szent
Péterben.
- 999—1003. II. Sylvester Gerbert, francia, a lateráni
Sz. Jánosban.
1003. XVII. János Sechsi (?).
- 1003—1009. XVIII. János Phacianus, eltemettetett a
laterani Sz. Jánosban.
- 1009—1012. IV. Sergius Bocca di proco, római (?).
- 1012—1024. VII. Benedek, tusculumi, eltemettetett a
Sz. Péterben.
- 1024—1033. XIX. János, annak testvére, a Sz. Péterben.
- 1033—1045. IX. Benedek, tusculumi, eltemettetett a
Grotta Ferratában Róma mellett.
- 1045—1046. VI. Gergely Gratianus, római, meghalt a
clugnyi zárdában.
- 1046—1047. II. Kelemen Suidger, szászországi, eltemet-
tetett Bambergben.
1048. II. Damasus Boppo, bajorországi, a Róma
előtti S. Lorenzóban.

Év

- 1049—1054. IX. Szent Leo Bruno, elzászi, a Szent Péterben.
- 1055—1057. II. Victor Gebhard, német, a florenczi magas S. Raparata székesegyházban.
- 1057—1058. IX. István, lotharingiai, ugyanott.
- 1058—1059. X. Benedek Mincius, tuscolumi, eltemettette S. Maria Maggioreban.
- 1059—1061. II. Miklós Gerhard, burgundiai, meghalt Florenczben(?).
- 1061—1073. II. Sándor Anselm di Vadagio, mailandi, eltemettette a lateráni Sz. Jánosban.
- 1073—1085. VII. Sz. Gergely Hildebrand, soanai, a salerno székesegyházban.
- 1086—1087. III. Victor Desiderius, longobard, beneventi, a Monte Casinon.
- 1088—1099. II. Orbán Ottó, chatilloni Rheims mellől, valószínűleg a Szent Péterben temettette el.
- 1099—1118. II. Paschalis Raniero, Viterbo melletti Biedából, a lateráni Sz. Jánosban.
- 1118—1119. II. Gelasius Johannes Gaetani, Gaetából, eltemettette Clugnyban.
- 1119—1124. II. Calixtus, Vilmos burgundi gróf fia, eltemettette a lateráni Sz. Jánosban.
- 1124—1130. II. Honorius, fagnanoi Bologna mellett, ugyanott.
- 1130—1143. II. Incze Gregorius Papareschi, trasteverei, eltemettette a trasteverei Sz. Máriában.
- 1143—1144. II. Coelestinus Guido, Citta di Castellóból, a lateráni Sz. Jánosban.
- 1144—1145. II. Lucius Caccianemici, bolognai, ugyanott.
- 1145—1153. III. Eugenius Paganelli, római, a Szent Péterben.
- 1153—1154. IV. Anastasius Konrád, római, a lateráni Sz. Jánosban.
- 1154—1159. VI. Hadrian Breakipeare, angol, a Szent Péterben.

- 1159—1181. III. Sándor Roland Bandinelli, sienai, a lateráni Sz. Jánosban.
- 1181—1885. Lucius Ubaldo Allucinguli, luccai, eltemetett a veronai székesegyházban.
- 1185—1187. III. Orbán-Uberto Crivelli, mailandi, a ferrarai székesegyházban.
1187. VII. Alberto de Morra, beneventi, a pisai székesegyházban.
- 1487—1191. III. Kelemen Paulino Seolari, római, a laterani Sz. Jánosban.
- 1191—1198. III. Coelestinus Giacinto Bood Orsini, római, ugyanott.
- 1198—1216. III. Incze Conti, anagnii, eltemetett a perugai S. Lorenzoban.
- 1216—1227. III. Honorius Cencius Savelli, római, a Maria Maggioreban.
- 1227—1241. IX. Gergely Ugo'ino Conti, anagnii, a Sz. Péterben.
1241. IV. Coelestinus Castiglione, mailandi, a Sz. Péterben.
- 1243—1254. IV. Incze Sinibaldo de Fische, genuai, eltemetett a nápolyi székesegyházban.
- 1254—1261. IV. Sándor Orlando Conti, anagnii, a viterbói székesegyházban.
- 1261—1264. IV. Orbán Jacques Hyacinte Pantaleon, troyesi, eltemetett a perugiai székesegyházban.
- 1265—1268. IV. Kelemen Guido Fulcodi, saint-gillesi, a viterbói székesegyházban.
- 1271—1276. X. B. Gergely Teobaldo Visconti, piacentzai, az arezzoi székesegyházban.
1276. V. Incze Pietro, tarantasiai Savoyenből, a lateráni Sz. Jánosban.
1276. V. Hadrian Ottobono de Fieschi, genuai, a viterbói székesegyházban.
1276. XXI. János Pietro (Ispano), lissaboni, a viterbói székesegyházban.

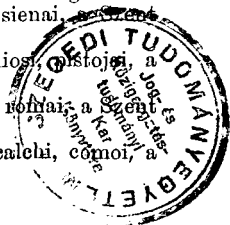
Év

- 1277—1280. III. Miklós Giov. Gaetano Orsini, római, a Sz. Péterben.
- 1281—1285. IV. Márton de Brion, briei Montpeneéből, a perugiai székesegyházban.
- 1285—1287. IV. Honorius Savelli, római, a római Ara Coeliben.
- 1288—1292. IV. Miklós Masci, meghalt Ascoli mellett, a S. Maria Maggioreben.
1294. V. Coelestinus Pietro da Morone, molisei, az aquilai székesegyházban.
- 1294—1303. VIII. Bonifacius Gaetani, anagnii, a Szent Péterben.
- 1303—1304. XI. B. Benedek Nicolo Boccasini, trevisoi, a perugiai székesegyházban.
- 1305—1314. V. Kelemen Bertrand de Got, villanbraui Bordeaux mellől, eltemettetett Gascogne tartományban a S. Marie d'Uzésben.
- 1316—1334. XXII. János Euse, cahorsi, egy czipész fia, az avignoni székesegyházban.
- 1334—1342. XII. B. Benedek Jacques Fournier, Toulouse melletti Saverdunból, az avignoni székesegyházban.
- 1342—1352. VI. Kelemen Pierre Roger Beaufort, a Limoges melletti Château Muamentből, eltemettetett Villeneuveben.
- 1362—1370. V. Orbán Vilhelm Grimoald, a languedoci Mande melletti Château de Grisacból, a marseillei S. Victor-zárdában.
- 1370—1378. XI. Gergely Pierre Roger de Beaufort, a Limoges melletti Château Maumentből, eltemettetett a római S. Francesca Romanában.
- 1378—1389. VI. Orbán Bartolomeo Prignani, nápolyi, a Sz. Péterben.
- 1389—1404. IX. Bonifacius Pietro Tomacelli, nápolyi, a Sz. Péterben.
- 1404—1406. VII. Incze Migliorati, sutmonai, a Szent Péterben.

- 1406—1409. XII. Gergely Angelo Correr, velencei, eltemettetett a recanati székesegyházban.
- 1409—1410. V. Sándor Pietro Filango, candiai, a ferenczrendiek templomában Bolognában.
- 1410—1415. XXIII. János Balbassare Cossa, nápolyi, a florenczi Sz. Jánosban.
- 1417—1431. V. Márton Otto Colonna, római, eltemettetett a lateráni Sz. Jánosban.
- 1431—1447. IV. Jenő Gabriele Condulmer, velencei, eltemettetett Rómában a lauroi S. Salvatoreban.
- 1447—1455. V. Miklós Tommaso Parentucelli, sarzanai, a Sz. Péterben.
- 1455—1458. III. Calixtus Alfonso Borgia, a spanyolországi Valentiából, eltemettetett a római Maria di Monserratoban.
- 1458—1464. II. Pius Aeneas Sylvius Piccolomini, sienai, a római Andrea della Valleban.
- 1464—1471. II. Pál Barbo, velencei, a Sz. Péterben.
- 1471—1484. IV. Sixtus Francesco della Rovere, savonai, a Sz. Péterben.
- 1484—1492. VIII. Incze Cibo, genuai, a Sz. Péterben.
- 1492—1503. VI. Sándor Robergio Borgia, valenciai, eltemetetlenül S. Maria di Monserratoban.
1503. III. Pius Piccolomini, sienai, az Andrea della Valleban.
- 1503—1513. II. Gyula della Rovere, savonai, a Szent Péterben.
- 1513—1521. X. Leo Giovanni de Medici, florenczi, Rómában a S. Maria sopra Minervában.
- 1522—1523. VI. Hadrian Florent, utrechti, a római S. Maria dell' Animában.
- 1523—1534. VII. Kelemen Ginlio di Medici, florenczi, a S. Maria sopra Minervában.
- 1534—1549. III. Pál Alessandro Farnese a Sz. Péterben.
- 1550—1555. III. Gyula del Monte, az Arezzo melletti Monte Sansovinóból, a Sz. Péterben.

Év

1555. II. Marcellus Marcello Cervino, montepulciano, a Sz. Péterben.
- 1555—1559. IV. Pál Caraffa, nápolyi, a S. Maria sopra Minervában.
- 1559—1565. IV. Pius Giovan Angelo Medici, mailandi, a S. Maria degli Angeliben Rómában.
- 1566—1572. V. Sz. Pius Michele Ghislieri, Alessandria melletti Boscoból, S. Maria Maggioreban.
- 1572—1585. XIII. Gergely Buoncompagno, bolognai, a Sz. Péterben.
- 1585—1590. V. Sixtus Felix Paretti, Ancona melletti montalloi, a S. Maria Maggioreban.
1590. VII. Orbán Giambattista Castagna, római, a S. Maria sopra Minervában.
- 1590—1591. XIV. Gergely Riccolo Sfondrati, mailandi, a Szent Péterben.
1591. IX. Incze Gianantonio Fachinetti, bolognai, a Szent Péterben.
- 1592—1605. VIII. Kelemen Ippolito Aldobrandini, fanoi, eltemetett a S. Maria Maggioreban.
1605. XI. Leo Alessandro Medici, florenczi, a Sz. Péterben.
- 1605—1621. V. Pál Camillo Borghese, római, a S. Maria Maggioreban.
- 1621—1623. XV. Gergely Alessandro Ludovisi, bolognai, a római Sz. Ignácban.
- 1623—1641. VIII. Orbán Matteo Banderini, florenczi, a Sz. Péterben.
- 1644—1655. X. Incze Pamfili, római, a római Sz. Ágnesben.
- 1655—1667. VII. Sándor Fabio Chigi, sienai, a Szent Péterben.
- 1667—1669. IX. Kelemen Giulio Rospigliosi, firenzei, a Sz. Péterben.
- 1670—1676. X. Kelemen Emillo Altieri, római, a Szent Péterben.
- 1676—1689. XI. Incze Benedetto Odescalchi, comoi, a Sz. Péterben.

Év

- 1689—1691. VIII. Sándor Pietro Ottoboni, velencei, a Sz. Péterben.
- 1691—1700. XII. Incze Antonio Pignatelli, nápolyi, a Sz. Péterben.
- 1701—1721. XI. Kelemen Giovanni Francesco Albani, urbinói, a Sz. Péterben.
- 1721—1724. XIII. Incze Michel Angelo Conti, a Szent Péterben.
- 1724—1730. XIII. Benedek Vincenzo Maria Orsini, római, eltemettetett a S. Maria sopra Minervában.
- 1730—1740. XII. Kelemen Lorenzo Corsini, római, a laterani Sz. Jánosban.
- 1740—1758. XIV. Benedek Prospero Lambertini, bolognai, a Sz. Péterben.
- 1758—1769. XIII. Kelemen Carlo Rezzonico, velencei, a Sz. Péterben.
- 1769—1774. XIV. Kelemen Lorenzo Francesco Ganganelli, a vadaí S. Angeloból, eltemettetett Rómában a SS. Apostoliban.
- 1775—1799. VI. Pius Angelo Braschi, cesenai, a Szent Péterben.
- 1800—1823. VII. Pius Chiaramonti, cesenai, a Szent Péterben.
- 1823—1829. XII. Leo della Genga, spoletói, a Szent Péterben.
- 1829—1830. VIII. Pius Castiglione, cingoli, a Szent Péterben.
- 1831—1846. XVI. Gergely Capellari, bellunói, a Szent Péterben.
- 1846—1878. IX. Pius Mastai Ferretti, sinigagliai, a Sz. Péterben.
-